

Anca Florea

Numele muzicologului Anca Florea reprezintă, ca profesionist, unul dintre cei mai activi critici muzicali din România. A fost cronicar muzical angajat în presă încă din 1990 („Viitorul românesc”), la „Luceafărul”, „Universul”, „Tineretul liber”, „Cotidianul”, „România liberă”, „România literară”, „Curentul”, „Observator cultural”, „Curierul românesc”, „Ziua”, „Cronica română”, „Viața medicală”, „Actualitatea muzicală”, „Muzica”, „Diplomat club” și blogger la „Adevărul”.

Viața Ancăi Florea s-a stins în 6 octombrie, însă apropiații i-au respectat dorința de discreție și au evitat să-i anunțe decesul. Anca Florea ar fi împlinit 69 de ani pe 11 noiembrie 2017. Absolventă de Conservator, a publicat mii de cronici muzicale și interviuri cu mari artiști ai lumii. Născută în București în 1948, Anca Florea a absolvit Liceul nr.10 „Central” și cursurile universitare ale Conservatorului din București (secția teoretică).

Ca profesionist, în calitate de muzicolog, Anca Florea a fost cronicar și autor de emisiuni radiofonice, coordonator și realizator al Departamentului muzical la TV SOTI (1993-1995); atașat de presă al Operei Naționale Române din București (1999-2001); membră în juriul primelor patru ediții (2013 – 2016) ale **Galei Premiilor Operei Naționale**; membru al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, membru fondator al Uniunii Criticilor Muzicali „Mihail Jora”, membru al Uniunii Interpreților din România etc.

Creația sa în domeniul muzicologiei cuprinde monografiile **Șerban Tassian, Garbis Zobjian, Ecuția Brediceanu, Ileana Iliescu – Viața mea, dansul**; studii de iconografie muzicală - **Muzică și imagine** (Sathmary, Aman, Iser, Pallady, pictură murală); **Muzică în alb și negru**; interviuri cu mari muzicieni din țară și din străinătate - **Reporter printre muzicieni; Opera Română** (Istoria teatrului liric bucureștean de la instituționalizare – 7 volume – 1921-1931, 1931-1941, 1941-1951, 1951-1961, 1961-1971 – volum care a obținut Premiul Academiei Române pe 2006, apoi 1971-1981, 1981-1991), **Opera da capo...** (monografia **Operei din Timișoara**, 2007).

Între 1998 și 2009, Anca Florea a coordonat **Caietul program al Festivalului Internațional „George Enescu”, al Concursului „Lipatti”, al Festivalului Enescu** organizat la Sinaia de către Centrul European de Cultură.

Coordonatele relațiilor internaționale sunt reprezentate de publicații în revista *“Imago musicae”* USA, participare la Congrese de iconografie muzicală la Hamburg, Leipzig, Paris (membru fondator al RidIM Europa, primul român în domeniu) și centrul european de cercetare în iconografie muzicală – 14 aprilie 1996 (sediul mondial la City University New York). Anca Florea a participat frecvent la spectacolele stagiunilor lirice ale Scalei din Milano, Operei Mari din Paris, Covent Garden Londra, Deutsche Oper și Staatsoper Berlin, Staatsoper München, Staatsoper, Volksoper și Musikverein Viena, la Festivalurile de la Salzburg, Innsbruck, „Maggio musicale fiorentino”, Torre del Lago, Tokio etc.

Menționăm printre distincțiile acordate Premiul Uniunii Compozitorilor – 1995, 2002, 2012; Premiul Uniunii Criticilor Muzicali „Mihail Jora” – 1994; Premiul Uniunii Interpreților – 1994; Premiul Academiei Române (2006) ; Ordinul „Meritul cultural” în grad de Cavaler – 2004, Ordinul “Meritul Cultural” în grad de Ofițer – 2011.

Figurează în „Mic dicționar muzical”, „Mondo-femina – România”, „Muzicieni din România” (Viorel Cosma) etc. Colegii au apreciat realizările și forța sa de muncă, într-un domeniu de elită al muzicii românești.

Grigore CONSTANTINESCU

Fulgerător...

..., așa a plecat dintre noi Liviu Dănceanu, la vreme de toamnă, când atâtea roade sunt de cules. Eram în pragul Festivalului „Meridian”; o serie de concerte de muzică contemporană ale ansamblului ctitorit de el – Archaeus – la Tinerimea Română, tocmai ce se desfășuraseră, altele, la Aula Palatului Cantacuzino – sediul actual al UCMR și Muzeului Național „George Enescu” – aveau să urmeze. Compozitorul, mentorul, dirijorul și mai ales, pentru mulți, prietenul. O, Doamne! Era un model de punte vie întru reunificarea spirituală cu frații basarabeni din breasla compozitorilor, a muzicologilor, a interpreților... Scria mult: muzică, poezie, literatură. De ani buni, semna editorialele revistei Actualitatea Muzicală – memorabile eseuri. Călătoarea frecvent, citea enorm și reflecta permanent. La UNMB (fostul Conservator din București) era dintre puținii care au competența de a vorbi despre creația românească a generațiilor de până la finele secolului XX. A ține un curs de istoria muzicii este una din întreprinderile modelatoare de conștiință. Fără memorie, degeaba avem istorie. Iar fără istorie, legitimitățile de orice fel sunt îndoielnice, pur convenționale. Dănceanu înțelegea și prețuia această istorie, căutând să-i surprindă dinamica, expresia de actualitate, valoarea de perenitate. Fusesse

discipolul lui Ștefan Niculescu. Plecarea maestrului, în urmă cu șapte ani, a fost doar un accident iluzoriu pentru Liviu. Multe din piesele sale îi evocă stilul, modelul de gândire, ethosul. Acum, în cerul neștiut al armonizării tuturor contrariilor posibile, cei doi s-au reîntâlnit spre dăinuire. Nouă, încă rămași, ne rămâne să-i aflăm și lui Liviu Dănceanu întregul Operei pe care să i-o cinstim investind-o cu cât mai multă puțință de neuitare. Prezența ta, dragă Liviu, abia cum începe să ni se releve. Eternitate lină, dragă coleg, prieten, confrate!

George BALINT

Ne amintim de Liviu Dănceanu - Archaeus

În dimineața zilei de 26 octombrie, o veste de mare și dureroasă lovitură a destinului a lovit muzicienii, compozitorii, profesorii Universității Naționale din București: se stinsese lumina vieții artistului Liviu Dănceanu, bunul nostru confrate de care eram legați printr-o statornică prietenie. Cum să credem în soarta care l-a luat dintre noi? O operă componistică de valoare, construită de personalitatea

profundă a gânditorului, capabil a deveni fondatorul unui ansamblu mult prețuit –ARCHAEUS - ne leagă de acest mare muzician care acum, sub semnul unui destin nefericit, ne-a părăsit. Îmi închipui că, într-o asemenea împrejurare, ceea ce poate deveni amintire, îngăduie această evocare.

Comentând valorile muzicii noastre contemporane, academicianul Ștefan Niculescu remarca importanța pe care o are, în ultimul sfert de veac, Atelierul de muzică ARCHAEUS, inițiat și condus de compozitorul Liviu Dănceanu. Fondatorul și primul președinte al festivalului "Săptămâna internațională a muzicii noi" era în măsură să aprecieze locul și rolul acestei grupări de interpreți: „Inițiativa era pe atunci o necesitate vitală pentru modernitatea muzicală din cultura română. Se năștea un ATELIER nu numai pentru exemplarea prezentare în concert a muzicii compozitorilor români și străini contemporani, ci și pentru mai buna ei receptare de către un public meloman încă în curs de formare la noi... De-a lungul anilor, continuă Maestrul Ștefan Niculescu - proiectul acestui generos debut s-a împlinit fără restanță. Sute de creații (inclusiv prime audiții) ale câtoroa sute de compozitori din toată lumea, sute de concerte susținute în zeci de orașe, în peste 20 de țări, apoi sute de minute înregistrate la peste 10 radiodifuziuni din țară și străinătate, zeci de casete audio și discuri compact apărute etc. toate acestea fac din Archaeus mai mult decât un ansamblu de succes. Căci, doar cu o mână de oameni, acest ansamblu a acționat ca o veritabilă instituție. Archaeus este una din puținele și izbutitele soluții românești de propagare a culturii moderne în lume.”

Încercăm, pentru a cunoaște acest grup de activitate artistică, să urmărim câteva lămuriri ale intențiilor propuse de Liviu Dănceanu, cuprinse în chiar numele formației, și relatate

în volumul semnat de el, "De douăzeci de ori Archaeus" (Editura Corega Press, Bacău, 2005). Etimologic și istoric există mai multe detalii. „În accepțiunea noastră ideea de Archaeus este legată strâns de ceea ce Mihai Eminescu aprecia a fi principiul archaeului: Să ascultăm poveștile, căci ele cel puțin ne fac să trăim și-n viața altor oameni; să ne amestecăm visurile și gândurile noastre cu ale lor... În ele trăiește Archaeus...Raportându-ne la domeniul strict al interpretării muzicale - conchide Liviu Dănceanu - Archaeus este însăși posibilitatea unei partituri de a primi darul restituirii.” De la Liviu Dănceanu, o astfel de restituire, care nu s-a mai împlinit după tragica lui dispariție, înseamnă întristarea fără de har a despărțirii.

Grigore CONSTANTINESCU

Homo musicus Epitaf pentru Liviu

În momente ca acestea, în care un prieten și un asemenea seamăn trece la cele veșnice, nu putem să nu ne gândim și să înțelegem într-un alt fel cripticul început eminescian al *Odei în metru antic*: „Nu credeam să-nvăț a muri vreodată,/ Pururi tânăr, înfășurat în manta-mi./ Ochii mei nălțam visători la steaua/ Singurătății.”

Am fost colegi, peste timp, la clasa maestrului Niculescu. Ne-am respectat și am lucrat împreună cot la cot, realmente, la organizarea edițiilor festivalului Săptămâna Internațională a Muzicii Noi din 2007 și 2008. I-am admirat întotdeauna puterea de muncă, de persuasiune, felul leonin și imperial în care punea problema, dibăcia mânuirii verbului, a nuanței semantice și puterea aluzivă, de o mare cuprindere culturală și de un farmec flamboaiant, cultura vastă și lecturile impresionante, felul proaspăt, neconvențional și chiar excentric de a gândi și a scrie, precum și asumarea pleneră a opțiunilor estetice în compoziție, ori a celor ideatice în eseistică și scrierile sale științifice, că e vorba de filosofie, epistemologie, hermeneutică ori, ca zuluful în pletele sale, poezia. Deopotrivă magician al cuvintelor și sunetelor, implicat altruist în promovarea muzicii contemporane a confrăților din România, din Basarabia sau din alte țări, profesor harismatic și om mustind cultură și de har, Liviu Dănceanu a marcat istoria muzicii românești într-un mod unic.

A fost un mare și prolific compozitor. A fost un mare gânditor despre muzică. A fost un mare cronicar al vieții culturale românești. A fost un mare organizator de festivaluri, de concerte. A fost un mare și harnic editorialist. A fost inventatorul fenomenului Archaeus. A fost un mare învățăcel și un mare profesor. A fost o stâncă și un băntuit de muzică. A fost ceea ce noi, cu toții, ne dorim să devenim: un *homo musicus*, oameni ce trăiesc în muzică.

Colegii din cadrul secției de muzică simfonică a Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, precum și toată comunitatea academică a Universității Naționale de Muzică din București, studenți și profesori, deplâng această fulgerătoare dispariție și constată cu amărăciune faptul că ne-a mai murit încă un stâlp al culturii muzicale românești. Suntem mai săraci și lumea toată, deși nu o știe, începe să se desfrunzească. Dar avem comori multe încă, rămase de la Liviu. Avem jurnalele sale, avem scrierile sale, fresce neobosite ale contemporaneității, avem poezii, opere, muzică – mai mult de 180 de lucrări. Ar trebui să le ascultăm, să le citim, să le înțelegem.

Într-un fel, cariera lui Liviu Dănceanu de-abia acum începe. Să o ajutăm să înflorească!

Dragă Liviu, dă-mi voie să-l evoc din nou și să-l modific un pic pe Eminescu, după cum și tu, în una din ultimele tale lucrări – *Septuplum* -, îl evoci și modifici pe iubitul nostru maestru Ștefan Niculescu: "Nu credeam să-nvăț că ai muri vreodată..."

Și cum tot Eminescu spune, de la care ai preluat un cuvânt și l-ai transformat în aur curat:

" – Ascultă-mă , nepoate (...), zise el. Ai auzit tu vrodată despre Archaeus? / – Ba nu. / – Nu? Ei bine, Archaeus este singura realitate pe lume, toate celelalte sunt fleacuri. Archaeus este tot."

Dan DEDIU